

HSK 6 хэл зүй, PDF татах

47 · 2026-10-12

Файл нь сонгосон түвшний нийтлэгдсэн бүх агуулгыг багтаана. Зөвхөн дэлгэцэд ачаалсан хэсэг биш бөгөөд өмнөх түвшнүүдийг хуримтлуулан оруулахгүй. HSK Studio-ийн сургалтын материал болохоос сурах бичгийн скан эсвэл албан ёсны шалгалтын материал биш.

1. Хэрэг хэн нэгний толгой дээр буух

事情/责任 + 动词 + 到 + 人 + 头上 + 来了

Өмнө нь хол байсан асуудал, үүрэг, хариуцлага эцэст нь тухайн хүнд шууд ирэхийг заана.

Эзэн нь ихэвчлэн таагүй хийсвэр хэрэг, үйл үг 落, 轮, 找; 头上 нь зүйрлэсэн үүрэгч.

项目出了问题，责任一下子落到我头上来了。

Xiàngmù chū le wèntí, zérèn yíxiàzi luòdào wǒ tóushang lái le.

Төсөл асуудалтай болж, хариуцлага гэнэт над дээр буув.

他没想到，这场麻烦竟然找到自己头上来了。

Tā méi xiǎngdào, zhè chǎng máfan jìngrán zhǎodào zìjǐ tóushang lái le.

Тэр энэ төвөг өөр дээр нь ирнэ гэж бодоогүй.

2. Ерөнхий нөхцөл “凡是……，都……”

凡是 + 类别条件，都 + 共同结果

凡是 нь ангиллын бүх гишүүнийг хамарч, 都 нь бүгд ижил үр дүн/дүрэмтэйг хэлнэ.

Дүрэм, ерөнхийлөл, зүй тогтолд хэрэглэнэ; эхний хэсэг тод ангилал, онцгой тохиолдол байвал хязгаар нэмнэ.

凡是涉及个人信息文件，都必须加密保存。

Fánsì shèjì gèrén xìnxī de wénjiàn, dōu bìxū jiāmì bǎocún.

Хувийн мэдээлэлтэй бүх файлыг шифрлэн хадгална.

凡是参加过培训的人，都知道这套流程。

Fánsì cānjiā guo péixùn de rén, dōu zhīdào zhè tào liúchéng.

Сургалтад оролцсон хүн бүр энэ үйл явцыг мэднэ.

3. Аяын туслах “啦, 嘛”

句子 + 啦 / 句子 + 嘛

啦 нь шинэ байдал, шавдуулах, хөнгөн баталгаа; 嘛 нь илэрхий зүйл мэт тайлбарлах, ятгах, зөөлрүүлэх.

Ихэвчлэн ярианы өгүүлбэрийн төгсгөлд, аялгаас хамаарна; албан бичигт хасаж, сольж болохгүй.

天快黑啦，我们该往回走了。

Tiān kuài hēi la, wǒmen gāi wǎng huí zǒu le.

Харанхуй болох нь, буцах хэрэгтэй.

别急嘛，先听我把原因说完。

Bié jí ma, xiān tīng wǒ bǎ yuányīn shuō wán.

Бүү яар, эхлээд учрыг дуустал сонс.

4. “放着X不Y” хэлбэр

放着 + X + 不 + Y (, 却/偏要.....)

Бэлэн нөөц, боломж, зөв аргыг ашиглахгүй орхиж, хүлээсэн үйлдэл хийхгүйг шүүмжилнэ.

X нь бэлэн, ашиглах үнэ цэнтэй зүйл; Y нь ердийн хүлээсэн үйлдэл; араас 却/偏要 эсрэг сонголт гарна.

他放着现成的数据不用, 偏要重新做一遍调查。

Tā fàngzhe xiànréng de shùjù bú yòng, piānyào chóngxīn zuò yí biàn diàochá.

Тэр бэлэн өгөгдлийг ашиглахгүй, заавал судалгааг дахин хийв.

你放着这么好的机会不争取, 以后别后悔。

Nǐ fàngzhe zhème hǎo de jīhuì bù zhēngqǔ, yǐhòu bié hòuhuǐ.

Ийм сайхан боломжийг ашиглахгүй бол дараа бүү харамс.

5. Шалтгаан гаргах угтвар “因”

因 + 原因 + 谓语

Албан, товч хэллэгт шалтгаан гаргаж 因为, 由于-тай адил, нэрийн хэсэг авч болно.

Мэдэгдэл, мэдээ, тайлбарын 因天气原因取消-д түгээмэл. Бүтэн ярианы шалтгаант өгүүлбэрт 因为...所以... хэрэглэнэ.

航班因大雾暂时停飞。

Hángbān yīn dàwù zànshí tíngfēi.

Өтгөн манангийн улмаас нислэг түр зогсов.

该馆因维修将闭馆三天。

Gāi guǎn yīn wéixiū jiāng bìguǎn sān tiān.

Тус газар засварын улмаас гурван өдөр хаана.

6. Зэрэг заах дайвар “特, 异常, 较为”

程度副词 + 形容词/状态谓语

Ярианы 特 зэргийг нэмэгдүүлнэ; бичгийн 异常 хэвийнээс илт хэтрэхийг; 较为 харьцангуй өндөр ч даруу зэргийг илтгэнэ.

Тэмдэг нэр, сэтгэл/байдлын өгүүлэхүүний өмнө орно. 异常 нь бүх нөхцөлд 非常-г орлохгүй, 较为 туйлын зэрэгт тохирохгүй.

今天的会场异常安静。

Jīntiān de huìchǎng yìcháng ānjìng.

Өнөөдөр хурлын танхим ер бусын нам гүм байна.

新流程较为复杂, 需要提前培训。

Xīn liúchéng jiàowéi fùzá, xūyào tíqián péixùn.

Шинэ явц харьцангуй төвөгтэй тул урьдчилан сургана.

7. “不X不..., 一X...” хэлбэр

不 + X + 不 + 结果, 一 + X + 就/才 + 结果

Үйлдэл хийхгүй бол үр дүн мэдэгдэхгүй, хиймэгц илрэхийг хэлж танин мэдэхүйн зөрүүг онцолно.

X нь хоёр газарт ижил нэг үе үйл үг; дараах хэсэг 就, 才 эсвэл хүчтэй үр дүнтэй, яриа/гарчигт түгээмэл.

这批数据不查不知道, 一查吓一跳。

Zhè pī shùjù bù chá bù zhīdào, yì chá xià yí tiào.

Энэ өгөгдлийг шалгахгүй бол мэдэхгүй, шалгахад цочирмоор.

道理不说明白, 一说大家就理解了。

Dàolǐ bù shuō bù míngbai, yì shuō dàjiā jiù lǐjiě le.

Учрыг хэлэхгүй бол ойлгомжгүй, хэлмэгц бүгд ойлгов.

8. Болиулах, орхих “算了”

算了（吧） / 算了，+ 新安排

Дахин хөөцөлдөхгүй, үргэлжлүүлэхгүй, бусдыг зогсоох “больё, хүрэлцээтэй” утга.

Дан өгүүлбэр эсвэл шинэ төлөвлөгөөний эхэнд орно; аргагүй, өршөөх, тэвчээргүй өнгийг хам сэдвээр танина.

这点小事就算了吧，没必要再追究。

Zhè diǎn xiǎoshì jiù suàn le ba, méi bìyào zài zhuījiū.

Энэ жижиг хэргийг орхи, дахин нэхэх хэрэггүй.

算了，我们改天再讨论这个问题。

Suàn le, wǒmen gǎitiān zài tāolùn zhège wèntí.

За больё, энэ асуудлыг өөр өдөр ярья.

9. Үйлийн тоолох үг “番”

数词 + 番 + 动作名词/动词

Үйл явц, чармайлттай нэлээд бүтэн үйлдлийг нэг удаа гэж тоолж, албан өнгөтэй.

一番调查, 一番讨论, 一番功夫 түгээмэл; агшин зуурын жижиг үйлдэл тоолохгүй, ердийн нэрийн тоолох үг биш.

专家经过一番论证才接受这个假设。

Zhuānjiā jīngguò yì fān lùnzhèng cái jiēshòu zhège jiǎshè.

Мэргэжилтнүүд нэлээд нотолсны дараа энэ таамгийг хүлээн зөвшөөрөв.

这项成果是大家费了一番功夫才取得的。

Zhè xiàng chéngguǒ shì dàjiā fèi le yì fān gōngfu cái qǔdé de.

Энэ үр дүнг бүгд нэлээд хүч гаргаж байж олсон.

10. “左A右B” дөрвөн ханзын хэлбэр

左 + A + 右 + B

Холбоотой хоёр үйлдлээр давтах, олон тал, нааш цааш явцыг нэгтгэж ихэд хөөцөлдсөнийг онцолно.

A, B нь холбоотой нэг үе үйл үг; 左思右想, 左顾右盼 зэрэг тогтсон тул дур мэдэн холбохгүй.

他左思右想，最终还是拒绝了这份邀请。

Tā zuǒsī-yòuxiǎng, zuìzhōng hái shì jùjué le zhè fèn yāoqǐng.

Тэр нааш цааш бодсоор эцэст нь урилгыг татгалзав.

为了说服双方，他左劝右说，嗓子都哑了。

Wèile shuōfú shuāngfāng, tā zuǒquàn-yòushuō, sāngzi dōu yǎ le.

Хоёр талыг ятгах гэж дахин дахин хэлсээр хоолой сөөв.

11. Хүний төлөөний үг “人家”

人家 + 谓语句

Өмнө дурдсан бусад хүн, ерөнхий хүмүүсийг заах ба дотно ярианд өөрийгөө зөөлөн нэрлэж болно.

Заалтыг хам сэдэв, өнгөөр тогтооно; албан бичигт өөрийгөө 人家 гэж нэрлэхгүй, заалтыг бүдэг сольж болохгүй.

人家已经道歉了，你就别再追究了。

Rénjia yǐjīng dàoqiàn le, nǐ jiù bié zài zhuījiū le.

Тэр хүн аль хэдийн уучлал гуйсан, дахин бүү нэх.

人家只是提醒你一下嘛。

Rénjia zhǐshì tíxǐng nǐ yíxià ma.

Би чамд зүгээр л сануулсан шүү дээ.

12. Өнгө аяны дайвар “恰好, 干脆, 明明, 总算”

语气副词 + 谓语

恰好 яг таарах/давхцах; 干脆 шийдэмгий; 明明 хүлээлтийн эсрэг илт баримт; 总算 бэрхшээлийн дараа арай гэж биелэхийг заана.

Хэрэглээний нөхцөл өөр тул шууд сольж болохгүй. 明明 нь 却/还-тай, 总算 нь хүлээлт, бэрхшээлийн далд утгатай.

我们到达时，会议恰好开始。

Wǒmen dàodá shí, huìyì qiàhǎo kāishǐ.

Биднийг очиход хурал яг эхлэв.

明明证据不足，他却坚持下结论。

Míngmíng zhèngjù bùzú, tā què jiānchí xià jiélùn.

Нотолгоо илт дутуу байхад тэр дүгнэлт гаргахыг зүтгэв.

13. “X了就X了，（没）有……” хэлбэр

X + 了 + 就 + X + 了，（没）有 + 评价

Болсон баримтыг давтаж хүлээн зөвшөөрөх буюу буцаахгүйг хэлээд үр дагаврыг хөнгөрүүлнэ.

X хоёр газар ижил; араас 没什么, 有何不可, 有什么大不了的 зэрэг үнэлгээ; жирийн нөхцөл өгүүлбэр биш. 错过了就错过了，没什么可后悔的。

Cuòguò le jiù cuòguò le, méi shénme kě hòuhuǐ de.

Өнгөрсөн бол өнгөрсөн, харамсах зүйлгүй.

换了就换了，有什么大不了的？

Huàn le jiù huàn le, yǒu shénme dàbuliǎo de?

Сольсон бол сольсон, юу нь сүртэй юм?

14. “这/那也不X，那/这也不Y” хэлбэр

这也不 + X，那也不 + Y / 那也不 + X，这也不 + Y

Хоёр сонголтыг зэрэг үгүйсгэж голох, эргэлзэх, юуг ч хүлээхгүйг тэвчээргүй өнгөөр илэрхийлнэ.

这, 那 нь нэг сонголтын өөр зүйлс; X, Y ижил буюу холбоотой байж, араас гомдол дагана.

这也不满意，那也不接受，你到底想要什么？

Zhè yě bù mǎnyì, nà yě bù jiēshòu, nǐ dàodǐ xiǎng yào shénme?

Энэ ч таалагдахгүй, тэрийг ч авахгүй, яг юу хүсээд байна?

那也不吃，这也不尝，难怪孩子总说饿。

Nà yě bù chī, zhè yě bù cháng, nánguài háizi zǒng shuō è.

Тэрийг ч идэхгүй, энийг ч амсахгүй, хүүхэд өлсөх нь аргагүй.

15. Зэргийн нөхөл “үйл үг/тэмдэг нэр+透+了”

动词 + 透 + 了 / 形容词 + 透 + 了

透 нь үр дүн/зэргийн нөхөл болж бүрэн, туйлдсаныг; 了 нь дуусалт/өөрчлөлтийг заана.

看透, 想透, 湿透, 凉透 түгээмэл; нийцэл нь утга, хэвшлээс шалтгаалж дурын үгэнд залгахгүй.

经历这次争论后，他终于把问题想透了。

Jīnglì zhè cì zhēnglùn hòu, tā zhōngyú bǎ wèntí xiǎngtòu le.

Маргааны дараа тэр асуудлыг эцэст нь бүрэн ойлгов.

一场大雨下来，我们的衣服全湿透了。

Yì chǎng dà yǔ xiàlái, wǒmen de yīfu quán shītòu le.

Их бороонд бидний хувцас нэвт норлоо.

16. Ангиллын дагавар: -化, -式, -型, -性

词根 + 类后缀

化 болох/болгох, 式 арга хэв маяг, 型 төрөл, 性 шинж чанар, хандлага, боломжийг нэр үгжүүлнэ.

Гол утга ба тогтсон хэлбэрээр сонгоно: 城市化, 开放式, 节能型, 可行性. Орчуулга ойролцоо гээд сольж болохгүй.

这座城市正在推进交通智能化。

Zhè zuò chéngshì zhèngzài tuījìn jiāotōng zhìnéng huà.

Энэ хот тээврийн ухаалагжилтыг ахиулж байна.

研究人员评估了方案的可行性。

Yánjiū rényuán pínggū le fāng'àn de kěxíngxìng.

Судлаачид төлөвлөгөөний хэрэгжих боломжийг үнэлэв.

17. Цагийн дайвар “不时, 仍旧, 依旧, 一向”

时间副词 + 谓语

不时 үе үе давтагдах; 仍旧, 依旧 байдал өөрчлөгдөхгүй; 一向 өнгөрснөөс одоо хүртэл үргэлж тийм байхыг заана.

不时 давтагдах үйлдэл; 仍旧/依旧 өөрчлөгдөнө гэсэн хүлээлттэй; 一向 зуршил, хандлагатай, ялангуяа — 向不... хэлбэрээр хэрэглэнэ.

讨论期间，他不时低头记录要点。

Tǎolùn qījiān, tā bùshí dītóu jìlù yàodiǎn.

Хэлэлцүүлгийн үеэр тэр үе үе доош харж гол санааг тэмдэглэв.

她一向认真对待承诺，多年过去依旧如此。

Tā yíxiàng rènzhēn duìdài chéngnuò, duō nián guòqù yījiù rúcǐ.

Тэр амлалтад ямагт нухацтай ханддаг бөгөөд олон жилийн дараа ч хэвээр.

18. Хасалтыг заах угтвар “除”

除 + 被排除项 + 外, 其余范围 + 都..... / 除 + 已有项 + 外, 还/也.....

Хүрээнээс хасах зүйлийг гаргаж, 外/之外/以外 болон 都/还/也-тай бүтцэд орно.

除 A 外, B 都... A-г хасаад үлдсэнийг; 除 A 外, 还/也有 B A-гаас гадна нэмэхийг заана. Нөхцөлийн 除非-тай бүү андуур.

除小李外，其他成员都按时到了。

Chú Xiǎo Lǐ wài, qítā chéngyuán dōu ànshí dào le.

Сяо Лигээс бусад гишүүд бүгд цагтаа ирэв.

除线上课程外，学校还提供面对面辅导。

Chú xiànrshàng kèchéng wài, xuéxiào hái tígōng miànduìmiàn fǔdǎo.

Онлайн хичээлээс гадна сургууль нүүр тулсан зөвлөгөө өгнө.

19. Тархан байрлах “东—A, 西—A”

东 + — + A, 西 + — + A

Ижил зүйл, үг энд тэнд тархан гарч, эмх цэгц, холбоо дутмагийг илтгэнэ.

A нь тоологдох нэр үг бөгөөд хоёр талд ижил давтагдана; 东, 西 нь жинхэнэ зүг биш.

他的发言东一句西一句，听众很难抓住重点。

Tā de fāyán dōng yí jù xī yí jù, tīngzhòng hěn nán zhuāzhù zhòngdiǎn.

Түүний яриа энд тэндээс тасархай тул сонсогч голыг барьсангүй.

旧仓库里东一块西一块地堆着废木板。

Jiù cāngkù lǐ dōng yí kuài xī yí kuài de duīzhe fèi mùbǎn.

Хуучин агуулахад хаягдал банз энд тэнд бөөгнөрчээ.

20. Хязгаарын “到...为止” хэлбэр

到 + 时间/数量/范围 + 为止

Цаг, тоо, хүрээ, үйлдлийн төгсгөлийг тогтоож, түүнээс цааш тооцохгүй, хамруулахгүй.

到 хязгаарыг гаргаж, 为止 араас нь орно; 从...-оор эхлэл нэмж болох ч төгсгөлийн 到-г 从-оор солихгүй.

到今天为止，我们已经收到三百份问卷。

Dào jīntiān wéizhǐ, wǒmen yǐjīng shōudào sānbǎi fèn wènjuàn.

Өнөөдрийг хүртэл гурван зуун асуулга авлаа.

请把编号从一数到十为止。

Qǐng bǎ biānhào cóng yī shǔ dào shí wéizhǐ.

Дугаарыг нэгээс арав хүртэл тоолно уу.

21. Санаандгүй үр дүнг заах “不料” холбоос

预期或安排，不料 + 意外结果

Өмнөх дүгнэлт, төлөвлөгөө, хүлээлтийг залгаж эсрэг буюу санаандгүй үр дүн гаргана.

Ихэвчлэн дараагийн хэсгийг эхлүүлж, өмнө нь няцаагдах хүлээлт байна; 但是-ээс илүү гэнэтийн өнгөтэй.

大家以为谈判会持续很久，不料当天就达成了协议。

Dàjiā yǐwéi tánpàn huì chíchù hěn jiǔ, bùliào dāngtiān jiù dáchéng le xiéyì.

Хэлэлцээ удах байх гэсэн ч санаандгүй тэр өдөртөө тохиролцов.

预报说全天晴朗，不料下午突然下起了冰雹。

Yùbào shuō quántiān qínglǎng, bùliào xiàwǔ tūrán xià qǐ le bīngbáo.

Өдөржин цэлмэг гэсэн ч үдээс хойш мөндөр гэнэт оров.

22. Зайлшгүй нөхцөл “除非...才...” ба “除非...否则/不然...”

除非 + 条件，才 + 结果 / 除非 + 条件，否则/不然 + 后果

除非 нь цорын ганц/гол нөхцөл; 才-тай бол биелэх үеийн, 否则/不然-тай бол биелэхгүй үеийн үр дүн.

Логик өөр: эхнийх А үгүй бол В үгүй; дараах нь А үгүй бол С. 才, 否则-г механикаар давхарлахгүй.

除非取得书面授权，才可以查阅这些档案。

Chúfēi qǔdé shūmiàn shòuquán, cái kěyǐ cháyuè zhèxiē dāng'àn.

Бичгээр зөвшөөрөл авсан тохиолдолд л эдгээр архивыг үзнэ.

除非马上调整方案，否则项目会继续超支。

Chúfēi mǎshàng tiáozhěng fāng'àn, fǒuzé xiàngmù huì jìxù chāozhī.

Төлөвлөгөөг даруй өөрчлөхгүй бол төсөл төсвөөс давсаар байна.

23. Объект, сэдэв гаргах “至于”

至于 + 对象/话题，后续说明

Яриаг холбоотой өөр объект, тал руу шилжүүлж “...-ын тухайд” гэсэн үүрэгтэй.

Дараагийн хэсгийг “至于 + сэдэв, тайлбар” гэж эхлүүлнэ. Өмнөх ярианы суурь шаардлагатай, шалтгаангүй эхний өгүүлбэр болгохгүй.

预算已经确定，至于时间，还需要再协调。

Yùsuàn yǐjīng quèdìng, zhìyú shíjiān, hái xūyào zài xiétiáo.

Төсөв тогтсон, харин хугацааг дахин зохицуулах хэрэгтэй.

方案原则上可行，至于细节，专家组会继续讨论。

Fāng'àn yuánzé shàng kěxíng, zhìyú xìjié, zhuānjiā zǔ huì jìxù tāolùn.

Төлөвлөгөө зарчмын хувьд боломжтой, нарийн ширийг шинжээчид үргэлжлүүлэн хэлэлцэнэ.

24. Ахисан “把” өгүүлбэр ба “看/瞧把...”

把 + 受事 + 动词 + 个 + 程度结果 / 看/瞧 + 把 + 人 + 动词 + 得 + 结果

Ахисан ярианд 把 нь 个-той нийлж үр дүнгийн зэргийг онцолно; 看/瞧把... нь хүнд нөлөөлснийг уулга алдан үнэлнэ.

Өртөх зүйл тодорхой, өгүүлэхүүн нь үйлдлийн үр дүнг хэлнэ; хоёр хэлбэр хоёулаа ярианы.

这场突发事件把大家忙了个晕头转向。

Zhè chǎng tūfā rènwu bǎ dàjiā máng le ge yūntóu-zhuànxiàng.

Гэнэтийн даалгавар бүгдийг толгой эргэм завгүй болгов.

瞧把你急得，先坐下来慢慢说。

Qíáo bǎ nǐ jí de, xiān zuò xiàlai mànman shuō.

Яаж сандарч байгааг чинь хараач, эхлээд суугаад тайван ярь.

25. Сонгох “要么……，要么……”

要么 + 选择一，要么 + 选择二

Харилцан үгүйсгэх буюу нэгийг сонгох хувилбаруудыг жагсааж тод сонголт шаардана.

要么 бүрийн араас зэрэгцсэн сонголт; хоёулаа зэрэг боломжтой бол 或者...或者... эсвэл энгийн зэрэгцүүлэлт.

要么今天提交，要么申请延期，不能一直拖着。

Yàome jīntiān tījiāo, yàome shēnqǐng yánqī, bù néng yìzhí tuōzhe.

Өнөөдөр өгөх эсвэл сунгуулах хүсэлт гарга; үргэлж хойшлуулахгүй.

周末我们要么去郊外考察，要么留在实验室整理资料。

Zhōumò wǒmen yàome qù jiāowài kǎochá, yàome liú zài shíyànshì zhěnglǐ zīliào.

Амралтаар хээрийн судалгаа хийх эсвэл лабораторид материалаа цэгцэлнэ.

26. Ангиллын угтвар: 超-, 多-, 反-, 无-, 亚-, 准-

类前缀 + 词根

Үгийн язгуурын өмнө орж хэтрэх, олон, эсрэг, үгүй, дэд зэрэг, ойролцоо эрхийг илэрхийлнэ.

Ямар ч үгэнд дур мэдэн залгахгүй, тогтсон холбоогоор сурна. 反-, 无- үгүйсгэл, 亚-, 准- зэрэг буюу эрхийг онцолно.

这项材料具有超强的耐热性。

Zhè xiàng cáiliào jùyǒu chāoqiáng de nàirèxìng.

Энэ материал онцгой өндөр халуунд тэсвэртэй.

双方签署了一份准法律文件。

Shuāngfāng qiānshǔ le yí fèn zhǔn fǎlǜ wénjiàn.

Хоёр тал хагас эрх зүйн баримт бичигт гарын үсэг зурав.

27. “X归X, Y归Y” хэлбэр

X + 归 + X, Y + 归 + Y (, 结论)

Андуурагдах хоёр талыг тод салгаж, тус бүрийг зөвшөөрөх ч дүгнэлтэд бие биеийг орлуулахгүй.

X, Y нь ихэвчлэн нэрийн хэлц; жинхэнэ дүгнэлт хоёр дахь хэсгийн араас орно.

关系归关系，原则归原则，这次不能破例。

Guānxi guī guānxi, yuánzé guī yuánzé, zhè cì bù néng pòlì.

Харилцаа бол харилцаа, зарчим бол зарчим; энэ удаа онцгойлохгүй.

批评归批评，帮助归帮助，不能因为有分歧就不合作。

Pīping guī pīping, bāngzhù guī bāngzhù, bù néng yīnwèi yǒu fēnqí jiù bù hézuò.

Шүүмж бол шүүмж, тусламж бол тусламж; зөрүүтэй гээд хамтрахгүй байж болохгүй.

28. “看你X的 / 瞧他X的” аялгын хэлбэр

看 + 人 + X + 的 / 瞧 + 人 + X + 的

看/瞧-оор хүний илэрхий төлөв, үйлдлийг шууд үнэлж зэмлэх, санаа зовох, гайхах, тоглоом гаргана.

X нь ихэвчлэн тэмдэг нэр/төлөвийн хэлц; төгсгөлийн 的 нь нэр тодотгохгүй, уулга алдалтыг нэмнэ.

看你高兴的，嘴都合不上了。

Kàn nǐ gāoxìng de, zuǐ dōu hébùshàng le.

Ямар их баярлаж байна, инээмсэглэл чинь арилахгүй юм.

瞧他累的，坐下还没两分钟就睡着了。

Qiáo tā lèi de, zuòxia hái méi liǎng fēnzhōng jiù shuìzháo le.

Ядарсныг нь хараач, суугаад хоёр минут ч болоогүй унтжээ.

29. Буулттай таамаг “就算……，也……”

就算 + 极端假设，也 + 不变结论

就算 нь тодорхойгүй, туйлын эсвэл таагүй таамгийг зөвшөөрч, 也 нь тэр биелсэн ч дүгнэлт өөрчлөгдөхгүйг хэлнэ.

Эхний хэсэг тогтсон баримт биш таамаг, дараах нь ярьж буй хүний тууштай байр суурь. Ярианд 也-г хасаж болох ч албан хэлэнд үлдээнэ.

就算实验暂时失败，我们也要把原始数据完整保存下来。

Jiùsuàn shíyàn zànshí shībài, wǒmen yě yào bǎ yuánshǐ shùjù wánzhěng bǎocún xiàlai.

Туршилт түр бүтэлгүйтсэн ч анхны өгөгдлийг бүрэн хадгална.

就算所有人都反对，他也不会轻易放弃这个判断。

Jiùsuàn suǒyǒu rén dōu fǎnduì, tā yě bú huì qīngyì fàngqì zhège pànduàn.

Бүгд эсэргүүцсэн ч тэр энэ дүгнэлтээс амархан татгалзахгүй.

30. “好你个X” аялгын хэлбэр

好 + 你/他 + 个 + 称呼或名词

Хүний дуудлага, онцлогоор хүчтэй үнэлж зэмлэх, гайхах, дотно тоглоомыг илэрхийлнэ.

好+你/他+个+дуудлага/нэр үг; маш ярианы, аялгаас хамаардаг тул албан орчин, танихгүй хүнд болгоомжилно.

好你个老周，原来一直瞒着我们准备惊喜！

Hǎo nǐ ge Lǎo Zhōu, yuánlái yìzhí mánzhe wǒmen zhǔnbèi jīngxǐ!

За хө, Жоу гуай, биднээс нууж гэнэтийн бэлэг бэлджээ!

好他个机灵鬼，三两句话就把问题解决了。

Hǎo tā ge jīlingguǐ, sān liǎng jù huà jiù bǎ wèntí jiějué le.

Ямар сэргэлэн хүн бэ, хэдхэн үгээр асуудлыг шийдэв.

31. “好容易, 好不容易”

好 (不) 容易 + 才 + 结果

Хоёулаа бэрхшээл, хүлээлт, давталтын дараа сая бүтсэнийг буюу “эцэст нь” гэсэн утгатай, эсрэг биш.

Ихэвчлэн үйл үгийн өмнө, 才-тай хоршино; дараах нь хүссэн үр дүн. Орчин ярианд 好不容易 илүү түгээмэл.

我们好不容易才争取到这次试验机会。

Wǒmen hǎoburóngyì cái zhēngqǔ dào zhè cì shìyàn jīhuì.

Бид ихэд хичээж байж энэ туршилтын боломжийг оллоо.
找了半天，我好不容易找到了那份原始记录。
Zhǎo le bàntiān, wǒ hǎoróngyì zhǎodào le nà fèn yuánshǐ jìlù.
Удаан хайсны эцэст анхны бүртгэлийг сая олов.

32. “A这A那” дөрвөн ханзын хэлбэр

A + 这 + A + 那

Ижил үйл үгийг 这, 那-ийн өмнө давтаж олон зүйлд дахин хийх, залхах, голох, сандрах өнгө гаргана.
A нь ихэвчлэн нэг үе үйлдлийн үйл үг; бүхэлдээ өгүүлэхүүн/байц болж, жинхэнэ байрлал заахгүй.
买件外套而已，你别挑这挑那的。
Mǎi jiàn wàitào éryǐ, nǐ bié tiāo zhè tiāo nà de.
Ганц хүрэм авах гэж байж энэ тэрийг голоод бай.
他一进办公室就问这问那，大家都忙不过来。
Tā yí jìn bàngōngshì jiù wèn zhè wèn nà, dàjiā dōu mángbuguòlái.
Тэр орж ирээд энэ тэрийг асууж, бүгд завгүй болов.

33. Хуваарилах “A—量, B—量” хэлбэр

A + — + 量词, B + — + 量词 (地 + 动词)

Оролцогчид нэг нэгжээр ээлжлэн, тэнцүү авах/хийх буюу нэгжээр хуваахыг онцолно.
A, B нь оролцогч; хоёр тоо хэмжээ ихэвчлэн ижил төрлийн нэгжтэй; араас 地+үйл үг залгаж болно.
资料有限，大家就你一份我一份地传着看。
Zīliào yǒuxiàn, dàjiā jiù nǐ yí fèn wǒ yí fèn de chuánzhe kàn.
Материал цөөн тул хүн бүр нэг нэг хувийг дамжуулж үзэв.
两个人你一锹我一锹，很快就把坑填平了。
Liǎng ge rén nǐ yí qiāo wǒ yí qiāo, hěn kuài jiù bǎ kēng tiánpíng le.
Хоёр хүн нэг нэг хүрэдэн ээлжилж, нүхийг хурдан дүүргэв.

34. “也好” туслах хэллэг

A 也好, B 也好, 都/总 + 结论 / 动作或安排 + 也好

Өөр сонголтуудыг жагсааж дүгнэлт өөрчлөгдөхгүйг, эсвэл аргагүй зөвшөөрөхийг заана.
Жагсаалт нь A也好, B也好, 都/总...; дан хариулт нь “ингэсэн ч болно”.
线上也好，线下也好，都要保留讨论记录。
Xiànshàng yě hǎo, xiànxia yě hǎo, dōu yào bǎoliú tāolùn jìlù.
Цахим ч бай танхимын ч бай хэлэлцүүлгийн тэмдэглэлийг хадгална.
既然赶不上今天的车，明早再走也好。
Jìrán gǎnbushàng jīntiān de chē, míngzǎo zài zǒu yě hǎo.
Өнөөдрийн унаанд амжихгүй тул маргааш өглөө явсан ч болно.

35. Хүрээний дайвар “净, 一同, 大都”

范围副词 + 谓语

净 тухайн хүрээнд бүгд нэг төрөл гэдгийг үнэлгээтэй онцлоно; 一同 хамт оролцох; 大都 бүгд биш ихэнх гэсэн утгатай.
净 ярианд түгээмэл; 一同 олон оролцогчтой үйлдлийг тодотгоно; 大都-г 全部 зэрэг бүхэл утгатай үгтэй хавсруулахгүй.
他开会时净说空话，很少提出办法。
Tā kāihuì shí jìng shuō kōnghuà, hěn shǎo tíchū bànfǎ.

Тэр хурал дээр дан хоосон ярьж, арга бараг санал болгодоггүй.

与会者大都赞成一同公布调查结果。

Yùhuìzhě dàdū zàncéng yìtóng gōngbù diàochá jiéguǒ.

Оролцогчдын ихэнх нь судалгааны дүнг хамт нийтлэхийг дэмжив.

36. “早（也）不X，晚（也）不X” хэлбэр

早（也）不 + X, 晚（也）不 + X, 偏偏/非得 + 当前动作

Эрт ч, орой ч хийхгүй, яг тохиромжгүй одоо хийснийг гомдоллон хэлнэ.

X хоёр талд давтагдаж, араас 偏偏/非得-ээр одоогийн үйлдлийг хэлнэ; 早, 晚 нь харьцангуй цаг.

这条路早不修晚不修, 偏偏旅游旺季封路施工。

Zhè tiáo lù zǎo bù xiū wǎn bù xiū, piānpiān lǚyóu wàngjì fēnglù shīgōng.

Замыг эрт орой биш, яг аяллын оргил үед хааж засаж байна.

你早也不问, 晚也不问, 非得截止前十分钟来问。

Nǐ zǎo yě bù wèn, wǎn yě bù wèn, fēiděi jiézhǐ qián shí fēnzhōng lái wèn.

Эрт ч орой ч асуухгүй, хугацаа дуусахаас арван минутын өмнө асууна.

37. Төлөв ээлжлэх “一时……一时……”

一时 + 状态甲, 一时 + 状态乙

一时-г давтан тодорхой хугацаанд ээлжлэх хоёр төлөвийг гаргаж, тогтворгүй өөрчлөлтийг онцолно.

Хоёр хэсэг ихэвчлэн зэрэгцээ, эсрэгцэнэ; төлөв ээлжлэхийг хэлэхээс хоёр богино үйлдэл эсвэл дан “түр” утга биш.

山里的天气一时晴朗, 一时阴沉。

Shānlǐ de tiānqì yìshí qínglǎng, yìshí yīnchén.

Уулын цаг агаар нэг цэлмэж, нэг бүрхэв.

听完消息, 他一时兴奋, 一时又担忧。

Tīngwán xiāoxi, tā yìshí xīngfèn, yìshí yòu dānyōu.

Мэдээ сонсоод тэр нэг догдолж, нэг санаа зовов.

38. Үгүйсгэх дайвар “未必”

未必 + 谓语

Дүгнэлт заавал үнэн биш гэдгийг хэлж, эсрэг баримтыг батлах бус зайлшгүй чанарыг үгүйсгэнэ.

未必 + өгүүлэхүүн эсвэл 未必..., 也可能... түгээмэл. 不-ээс зөөлөн, тогтоосон баримтыг үгүйсгэхэд тохирохгүй.

价格最高的方案未必最合适。

Jiàgé zuì gāo de fāng'àn wèibì zuì héshì.

Хамгийн үнэтэй хувилбар заавал хамгийн тохиромжтой биш.

他没回复, 未必是不同意。

Tā méi huífù, wèibì shì bù tóngyì.

Тэр хариулаагүй нь заавал зөвшөөрөхгүй гэсэн үг биш.

39. Буулттай “虽……, 但/可/却/也……”

虽 + 事实, 但/可/却/也 + 反向结论

Эхний хэсэг баримтыг зөвшөөрч, дараах нь түүнд захирагдахгүй эсрэг дүгнэлт, хязгаар, үр дүн өгнө.

虽 нь 虽然-ийн товч бичгийн хэлбэр, 但/可/却/也-ийн нэгтэй хоршиж, дараах хэсэг гол болно.

这个方案虽节省成本, 却增加了后期维护的难度。

Zhège fāng'àn suī jiéshěng chéngběn, què zēngjiā le hòuqī wéihù de nándù.

Энэ төлөвлөгөө зардал хэмнэх ч дараах засварыг хүндрүүлнэ.

证据虽不完整，但也足以说明问题的严重性。

Zhèngjù suī bù wánzhěng, dàn yě zúyǐ shuōmíng wèntí de yánzhòngxìng.

Нотолгоо бүрэн биш ч асуудлын ноцтойг харуулахад хангалттай.

40. Тусгай нэрийн тоолох үг: 串, 滴, 枝, 扇, 卷

数词 + 专用名量词 + 名词

串 хэлхээ зүйл, 滴 шингэний дусал, 枝 нарийн иштэй зүйл, 扇 хаалга цонх, 卷 хуйлмал зүйл эсвэл боть тоолно.

“Тоо + тоолох үг + нэр” бүтэцтэй, гол нэр тоолох үгийг сонгоно. 卷 нь хуйлсан зүйл ба боть зурагт өөр утгатай.

窗外传来一串清脆的笑声。

Chuāngwài chuánlái yí chuàn qīngcuì de xiàoshēng.

Цонхны цаанаас цангинасан инээд цувран сонсогдов.

博物馆展出了一卷古代山水画。

Bówùguǎn zhǎnchū le yí juǎn gǔdài shānshuǐhuà.

Музей эртний уул усны нэг хуйлмал зураг дэлгэв.

41. Хүлээн зөвшөөрөх, зөөлөн эргүүлэх “倒是 / 那倒（也）是”

前项 + 倒是 + 重点说明 / 那倒（也）是

倒是 нэг талыг зөвшөөрөөд хязгаар/санаандгүй үнэлгээ нэмнэ; 那倒（也）是 нөгөө талын учир шалтгааны хэсгийг зөвшөөрсөн хариу.

倒是-ийн дараах нь гол мэдээлэл, 但是-тэй шууд адил биш; 那倒是 тусдаа хариу болж хэсэгчлэн зөвшөөрнө.

这个办法简单倒是简单，就是成本太高。

Zhège bànfǎ jiǎndān dào shì jiǎndān, jiùshì chéngběn tài gāo.

Энэ арга энгийн нь энгийн, гэвч зардал хэт өндөр.

“坐地铁不会堵车。”“那倒也是。”

“Zuò dìtiě bú huì dǔchē.” “Nà dào yě shì.”

“Метроогоор явбал түгжрэхгүй.” “Тэр ч үнэн.”

42. Цаг, газар гаргах угтвар “于”

主语 + 于 + 时间 + 谓语 / 主语 + 谓语 + 于 + 处所

Албан хэлэнд үйл явдлын цаг, газрыг гаргаж, 在-тай ойролцоо ч бичгийн, товч.

会议于明日举行, 出生于北京 түгээмэл. Бүх 在-г, ялангуяа ярианы орших, үргэлжлэх бүтцийг орлохгүй.

新规定将于下月正式实施。

Xīn guīdìng jiāng yú xiàyuè zhèngshì shíshī.

Шинэ журам ирэх сард албан ёсоор хэрэгжинэ.

这位作家出生于一个沿海小城。

Zhè wèi zuòjiā chūshēng yú yí ge yánhǎi xiǎochéng.

Энэ зохиолч далайн эргийн жижиг хотод төрсөн.

43. Бүтцийн туслах үг “所”

所 + 动词 + 的 + 名词 / 为 + 人或机构 + 所 + 动词

Тусах үйл үгийн өмнө үйл ба тусагдахууныг нэр үгжүүлж, бичгийн 为...所... идэвхгүй хэвд орно.

所+үйл үг+的+нэр үг, 为+үйлдэгч+所+үйл үг түгээмэл; үйл үг тусагдахуун авч чадна.

□□□□□□□□□□□□□□

Shēnqǐngrén suǒ tíjiāo de cáiliào bìxū zhēnshí yǒuxiào.

Өргөдөл гаргагчийн өгсөн материал үнэн зөв, хүчинтэй байх ёстой.

这部作品为几代读者所熟知。

Zhè bù zuòpǐn wéi jǐ dài dúzhě suǒ shúzhī.

Энэ бүтээлийг хэдэн үеийн уншигчид сайн мэднэ.

44. Аргын дайвар “不禁, 赶忙, 特地, 特意, 偷偷”

方式副词 + 动词/心理谓语

不禁 өөрийн эрхгүй хариу; 赶忙 нэн даруй; 特地/特意 тусгай зорилго; 偷偷 бусдад мэдэгдэхгүй хийхийг заана.

Бүгд өгүүлэхүүний өмнө ч хяналтын зэрэг өөр. 不禁 төлөвлөсөн үйлдэлд үгүй; 特地 тусгайлан ирснийг, 特意 санааг онцолно.

看到旧照片，她不禁笑了起来。

Kàndào jiù zhàopiàn, tā bùjīn xiào le qǐlái.

Хуучин зураг хараад тэр өөрийн эрхгүй инээмсэглэв.

他特地提前一天来检查设备。

Tā tèdì tíqián yì tiān lái jiǎnchá shèbèi.

Тэр төхөөрөмж шалгахаар зориуд нэг өдрийн өмнө ирэв.

45. Давтамжийн дайвар “一再, 再三”

一再/再三 + 动词

Хоёулаа давталт; 一再 давтагдсаныг, 再三 нягтлах, давтан захих, бодохыг онцолдог.

Үйл үгийн өмнө. 一再 шүүмж, алдаа, хойшлолт; 再三 тайлбарлах, бодох, захихтай түгээмэл ч хатуу биш.

项目因数据问题一再延期。

Xiàngmù yīn shùjù wèntí yízài yánqī.

Өгөгдлийн асуудлаас төсөл дахин дахин хойшлов.

负责人再三叮嘱大家保护受访者隐私。

Fùzérén zàisān dīngzhǔ dàjiā bǎohù shòufǎngzhě yīnsī.

Хариуцагч ярилцагчдын нууцыг хамгаалахыг дахин дахин захив.

46. Зогсоох “得了”

得了, 别/不用 + 动作

Ярианд “боллоо, дахин бүү хэл/хий” гэсэн утгаар тайлбар, гомдол, хэтрүүлгийг тасална.

Дангаар эсвэл 得了, 别...; шууд өнгө нь дарга, танихгүй хүнд бүдүүлэг сонсогдож болно.

得了, 别再为这件事找借口了。

Dé le, bié zài wèi zhè jiàn shì zhǎo jièkǒu le.

Боллоо, энэ хэрэгт дахин шалтаг бүү тооч.

得了, 我知道你已经尽力了。

Dé le, wǒ zhīdào nǐ yǐjīng jìnlì le.

Боллоо, чамайг чадлаараа хийснийг мэднэ.

47. Зорилгын “....., 以便.....”

行动或安排, 以便 + 预期目的

以便 нь дараах хэсэгт өмнөх үйлдлээс бий болох дөхөм нөхцөл, зорилгыг гаргах албаны “ингэхийн тулд”.

Эхний хэсэг хянаж болох үйлдэл, арга хэмжээ, зохицуулалт; дараах нь түүгээр хялбарших зорилго.

Эзэн ижил эсвэл 以便-ийн дараа тод солигдож болно.

请把修改之处逐项标出，以便审核人员快速核对。

Qǐng bǎ xiūgǎi zhī chù zhúxiàng biāochū, yǐbiàn shěnhé rényuán kuàisù héduì.

Зассан хэсэг бүрийг тэмдэглэж, шалгагч хурдан тулгах боломж бүрдүүлнэ үү.

会议提前公布议程，以便各部门准备相关材料。

Huìyì tíqián gōngbù yìchéng, yǐbiàn gè bùmén zhǔnbèi xiāngguān cáiliào.

Хэлтэс бүр материалаа бэлдэхийн тулд хурлын хөтөлбөрийг урьдчилан зарлав.